

ویژه نامه خبری - زیست محیطی چیا، سال اول، شماره ۱۶-۱۷

مohammadmohamed najji kaniyanan

نهضه‌نگاندنی ۱۰ ساله

پیکرا، هیلانه کهی شووخا، جهندگلی بریا
لافاوه‌لماوییه کهی... بهه و زربیاری ملی نا، زربیار
گیان لبهه و مه له کانی کوفر کران، کهل و کاره
قرتیخراوه کانی شاهه و سورین بهدهس راچیه بی
ئهمه گ و بی بهزهیه کان تنهگه تاو کران. کهوه خال
و میل ِ دش و قاسپه خوشه کان گیرده داون. به
سدان و هزاران لم شیوه کورته پهیمانه گهیشت و
ئهگات و بهدومام ئهگات.
به پیتی وزه و هیز و توان و لی وهشاوهی ئهندامه کان،
چوون بههناوه ته گبیریان بُکراوه؛ بهلام خواهقه،
ئه و شیوه که ئهمانه وی و چاوه ری ئه کرا، بهرگری له
تیکدان و زیان و تیا بردن و دهست تیوه‌ردان و
چه‌پهله کاری و بی ئهمه گی نه کراوه. خو به ماندو و
به‌شیو و براو نازانین، چونکه له هان و هوونه‌دا
دلگه‌رمی و دلسوزی و ئهمه گداریه‌تی زورمان له
خهلهک و جه‌ماوه‌ری ناوچه کوهه به کویی دیوه. چاوی
لی لاناخری، پیتی لی ئهندین، به پیریه‌وه ئه‌ریین؛
بنه‌مای ههول و تیکوشان و پهره‌گرتن و بووژانه‌وهی
ئهنجومه نه و ههمو سوزو دهربایست بونه‌یه.
له ماوهی ئهم چهند ساله‌دا چیمان بیسته‌وه چیمان
دیوه و چیمان بی زانی؟
له چهند توی دایه، وه ک:
۱) بریک وائه‌زان گیچمل خوازین! ئه‌لین: " چیتانه
دار و گیا و دیمهن ئه‌سووتی؟؟"
خو ئهم دهرو دهشت و کیو و تهلاشه میرات باوکتان
نییه!»- «بو زربیار ئه کوشن؟ کامه چیه‌تی؟" دهی
بو دارو دهونه نه‌بریه‌ت؟؛ سهدان لم پرسیار و
دلسار دیبانه! ئهم بره هیشتا هان له ناو ئه خهله
بروشه لاه‌پهه ۳

مجمع عمومی و سالگرد انجمن سبز چیا

به اطلاع کلیه اعضا و دوستداران انجمن سبز چیا می‌رساند که این انجمن در نظر دارد مجمع عمومی سالانه خود را در تاریخ ۲۱/۲/۸۸ به منظور گزارش فعالیت‌های سال گذشته و تعیین خط مشی و برنامه‌های کلی سال آینده برگزار نماید. لذا خواهشمند است، انتقادات و اراده بر انجمن سبز چیا و راهکارها و پیشنهادهای خود را برای بهتر به انجام رساندن اهداف زیست محیطی و به منظور آسیب شناسی کلی و تعیین راهبردها به جلسه مذکور آورده تا همگی در برنامه‌های سال پیش رو سهیم باشیم. ضمناً در این مجمع گزارش سالانه انجمن به اطلاع عموم خواهد رسید.

مکان: سالن اجتماعات مجتمع فرهنگی شهرستان مریوان

فایل شماره آینده ویژه نامه چیا: « خطرات آتش سوزی جنکل‌ها و موائع و چگونگی پیشگیری از آن» می‌باشد. لذا از علاقمندان خواهشمندیم که دیدگاه، انتقادات و پیشنهادات خود را در این زمینه به دفتر نشریه ارسال فرمایند.

به ناوی خو لقینه‌ری سروشت

ژیانی به کوهمل خالی بهر باسی ههیه که دهی ههمو کوهمل به‌شدار بی تیدا و پیوستی به هاوکاری و هاوی‌بکری گشتی و به کوهمل ههیه. دهسته‌بهره یا گهل بُکاریک، بیریکه که زوربه‌مان له کوهمل‌لگای خومان به‌دیمان کردوه. ریکخراوه‌گهله که هر به هه‌مان سر چاوه پیک هاتوه و به پاتنایی ژیانی ئه‌مرپوی تینسان له هه‌ولی داهینانی بیری نوی و چاره‌سه‌ری گرفته کان بوهه. ریکخراوه‌ی خهله کی کهپر و مه - نزلگای که‌سایتیکی به‌رچاوه که بروایان به گهل ههیه بُک لابردنی گرفت و ژیانه‌وه. هر بُکیه ئهنجومه‌نی سه‌وزی چیای مریوان نابه‌سته، مه‌پداینکه بُکاری به کوهمل و هانینی بیری تازه و تاوتی کردنی گرفته کان و نیازه‌هکانی ئه‌نم شاره.

خبر اخبار زیست محیطی

صفحه ۲

ژیاننامه خوالیخوش بُو موزه‌فه

یوسفی

لابه‌ره ۳

اصحابه در مورد وضعیت انجمن

سبز چیا

صفحه ۶۰ و ۷۸

گزارش فعالیت‌های انجمن سبز چیا

صفحه ۵۹ و ۶۰

از ۸۱ تا ۸۸

نهضه‌نگاندنی ئهنجومه‌ن لاه لایه‌ن خهله

و ئیداره کان

لابه‌ره ۱۱

(به مناسب سالروز شیمیابی کردن روستاهای مریوان)

وجданه‌های خواب آلود، گمنامان آینده

صفحه ۹

دامنه زر اندنی تیمی ٹاگر کوژاندنه وہ

دیسانه وہ ٹینگیجه یه کان له بواری ژینگه پاربزیدا رچه شکینیان کرد. سالی ۱۴بردوو ٹاگر که ونه وہ له ناوجه جوڑاو جوڑه کانی مهربیان به زهی هه مو مرؤقیکی ده بزاوند، بؤیه هه ئنجومه زی سهوزی چیا و هه میش هه مو ژینگه دوستانی تری خسته تیفکرینه وہ بؤچاره سه کردنی ئەم کلیشه یه.

به خوشحالیه وہ لاوه کانی ٹاوایی ٹینگیجه به دانانی تیمیکی ٹاگر کوژاندنه وہ، به کردنه وہ ریکه چاره کیان بؤچاره نگاری لە گەل ئەم کیشیه یه دانا. هیوادارین نموونه یان له دیکانی تر زور بیت.

تیمی ناویرا و بیرین لە ۱۶ کەس بهم ناوانه ی خواره وہ:

- ۱- کاوه هووشمه ند ۲- په فیق تازیک ۳- ئەحمد ئەمانی ۴- مادبح ئەمانی ۵- که بیان تازیک ۶- سه بیان قادری ۷- ماجد جه مشیدی ۸- مووسا ئەمانی ۹- سالح داششور ۱۰- عابد داششور ۱۱- عبدو ولا نازاریان ۱۲- نازارم نازاریان ۱۳- دانا خوشپو ۱۴- حامی بووتیمار ۱۵- عیرفان تازیک ۱۶- عبدو پرەحمان ئازرهی

پدره سهندنی کاری ژینگه دوستی

سەیرانگای ناوتق و دیبی به بردى سپی له لایین قوتاییانی سەرەتا ی و ناوندی دیبی به بردى سپی، به هاوا کاری پەھداری ئەو دیبیه له ئەشخال و خەشەل پاک کرایه وہ. رۆزى دووشەمە ریکه وتی ۸۷/۲/۱۴ دەستی ژینگه دوستی ئەو ۋازىزانە سیماي جوانى خۆی بە هەمو سەیران کەران و خەلکى دى نواند. هیوادارین و رەیان بەرز و نموونه یان زورتر بیت.

سەیرانگای بەر بیلۇو خاۋىن كرايىه وہ

قوتابیانی سەرەتا ی و ناوندی ٹاوایی قولقوله دەستیان دايد پاک کردنەوەی سەیرانگای بەر بیلۇو. ئەم کاره پېرۋەز، رۆزى سیشەمە ریکه وتی ۸۸/۲/۱۵ دواى سەیران و چىز وەر گرتن له سروشى وەر زى بەھار بەرپەو چوو. مامۆستایان و خوتىدا کاران دیسان ئەمەك ناسى و دلسۈزى خۇيان بؤ پاراستى ژینگە خسته بەر چاوه مهربان. هیوای هەمو ژینگە دوستان پالپشتى بېرلا و ریکەيانه.

کنفرانس بین المللی حقوق بشر و محیط زیست

برای اولین بار در ایران کنفرانس بین المللی حقوق بشر و محیط زیست در دانشگاه شهید بهشتی تهران در روزهای ۲۳ و ۲۴ اردیبهشت ماه برگزار شد که از استان کردستان فقط انجمن کرستان سبز که یک تشکل زیست محیطی در شهرستان سنتاج می باشد شرکت نمود. لازم به ذکر است انجمن سبز چیا شهرستان مهربیان نیز توانست مدارک موجود خود را در باب مسائل زیست محیطی شهرستان مهربیان با بر جسته نمودن مسائل و مشکلات زریبار از طریق دوستان انجمن کردستان سبز به این کنفرانس برساند و تحويل شورای عالی حقوق بشر و محیط زیست دهد.

روستای بیله افتاده اند. در پی تماس دلسوزان شهر به

انجمن سبز چیا، گروهی از اعضا انجمن، مسئولین منابع طبیعی را در جریان کار قرار داده و به همراه آنان به محل مذکور رفتند. شواهد حاکی از آن بود که نیمی از کوه تراشیده شده و آماده احداث ساختمان های مسکونی شده بود. لازم به ذکر است که این اولین بار نیست که منابع طبیعی از سوی دشمنان منافع مردم مورد تعرض قرار گرفته و جالب تر روحیه سیری ناپذیر گروه های زمین خوار در اطراف مهربیان است.

جلوگیری از اقدامات این گروه نیاز به عزمی جدی از طرف همشهريان را دارد که از آنان خواستار اقدامات درخور برای نجات جنگل ها هستیم.

خنگاندندنی زریبار

دیسان له قەراخی زریباردا دوا و دەرمان دۆزرايدوه. رۆزى دووشەمە، ریکه وتی ۸۷/۲/۷ ئەزىزمارىتى زۆر دمواي له ferreux et acide sulfate قورسی forte folique و دەرزى جۆرى neurovid و دەرزى جۆرى neurovid forte شەپەن ئەندامانی ئەنجومەن سەۋەزە دۆزرايدوه. ئەم دەۋايانە کە چوارسەد و سى و پىئىچ بەسە قورسی سەد دانىبى و چىل و ھەشت بەسە و نیو دەرزى پەنچا دانىبى بوبو، درايە به رېرسانى شەبەکە يېھداست بۇ له ناو بىردى بە شىئەيە کى دروست. شاياني باسە کە ئەم کاره بۇ يە كەم جار نىبىه و دوو جارى تر هەر لە قەراخى درگائى يە كەم زریباردا دەرمانگەلىيکى تر لە لایەن دوستانی ئەنجومەنەوە دۆزراوهەوە کە جاربىكىش و تراوا بە ئىدراھى ئەماڭنى نېرپەتىزامى بۇ ھەندى ترەقە و ماتاوى دۆزراوهەر لەو بنارە. جىي سەرەنچە کە ئەم توروردانە لە لایەن كەسانى نەناسراوهەوە بەرەدەرام دەخرىتە ناو ئاۋى زریبار و ئەم گومانە دروست دەكت کە مەگەر ئەم توروردانە لە لایەن كەسانى شۇپىيەکى باشتىرى نىبىه کە دەبىيە حەتمەن لە رېگىاي پەرتەنچوچوو زریباردا بېتىزىت. ئىمە وەکو ئەندامانى ئەنجومەنی سەۋىزى چياو داواكارىن کە خەلکى ئاگاى شار پى بهم کاره ناشەرینانە نەدەن و لە گەل بىننى ئاۋەھا شتىگەلىيک، ناوەندە پۇوندۇ دارە كان ئاگادار کەن.

کۆچى دواىي شاعير و چالاکى ئەددبى

موزەفەر يۈوسفى

ئىوارەھى رۆزى ھەينى ۴۱ گولان شاعير و چالاکى ئەددبى و مامۆستاي قوتا باخانه کاك موزەفەر يۈوسفى به ھۆى وەستانى كوتۇپىرى دەلیوه كۆچى دواىي کرد.

موزەفەر يۈوسفى بۇ ماوهى دوو دەورە لە ئەندامانى دەستەي بەرپەوەری ئەنجومەنی فەرەنگى - ئەددبىي مهربیان و ھەر وەها بەرپىسى كۆمیتەتى شىعر بوبو لە ئەنجومەن ئەددبىدا.

واژگون شدن تانکر بنزین

بامداد روز شنبه مورخ ۸۸/۲/۱۹ تانکری حاوی بیست و چهار هزار لیتر بنزین در جاده مهربان- سقز، در مایین روستاهای "گەويىلە و تۈوهسۈوران" واژگون شد. در این حادثه راننده تانکر زخمی شده و مقدار بنزین موجود در تانکر جاده شده و نهایتا وارد رودخانه کنار جاده شده است. لازم به ذکر است که اهالى روستای گەويىلە به علت بوی شدید بنزین قادر به باز کردن پنجره های منازل نبوده و از آلودگى آب رودخانه به شدت نگرانند.

رۆزى زەھو پېرۋەز كرا

پۇزى چوارشەمە ۸۸/۲/۲ کاتزەمېر ۵:۳۰ ئى ئىوارە ژمارەيەک لە گەنجانى ٹاوایی ٹینگیجه بە بۆنەي ۲ى گولان، رۆزى زەھو، بە ھاوا کارى دەھىارى و شۇۋاى ٹاوایي دەستیان دايد خاۋىن دەزىمارىتى جاده و گولان و دەورپىشى ئاوایى لە هەر چەشىنە خەشەلىيکى تەجزىيە نەبۇو، لە سەرتەتى دەسپېپىكەندي ئەم ھەلمەتمە، ماسك و دەستكىش و دلق لە لایەن دەھىارى ئاوایى بە سەر بەشدار بواندا دابەش كرا. ئەم چالاکىيە کە تىزىكەي يەك كاتزەمېر و نىبىي خايانى، بوبو ھۆى خاۋىن دەزىمارىتى ئاوایى لە هەر چەشىن ئەسغەللىك.

ئەم سېيمىن جاره كە ئاوا چالاکىيەک لە ئاوایي ٹینگىجەدا بەرپەو دەھىت. ئىمە وەک چالاکىيەر چاپخارا چىا هىوادارين کە ئاوایي ٹینگىجە وەک لانکەي يە كەم كەم چالاکىيەر چەشەكىن و پىشەنگ بىمېيىتە و بېتىتە ھۆى پەرپەدان و چاولىكىردى ئاوایيەكانى تر بە تايىەت ئاوایيەكانى دەورپەرەپەر، ئاواتە خاۋىن کە نموونە ئەم كار و چالاکىيەنە زۆرتر بېت و بېتىتە پېتىكەيەک بۇ پەرپەدانى كولتوورى ژينگە پاربىزى و پاک و خاۋىن پاگەنلىنى ناچە كەمان. بە ئاوایي ئاينىدەيەک کە هەر مالىك و هەر تاکىك بۇ خۆى پاسەوانىتى ژينگە بېت.

وېزدانى زىندۇو

دۇو ھاوا لاتى چەند بەچكە قشقەپەيان لە تىاچوون پەزگار كرد. رۆزى ھەينى ۸۸/۲/۴ بە ھۆى گۈزەباوه ھەللانى قشقەپەيەک کە پىنج بەچكەي تىدا بوبو، تېتك و پېك چوو بوبو، بەچكە كان کە كەوتپۇنە سارا يەو لە گىانداندا بوبون، لە لايىن کاك مۆحەممەد سەفرەنگ و كاك دانا تابدوھە تىاچوون پەزگاريان بوبو. ئەم بەچكەنە گۈزەرەنەتەوە بۇ مال تا درىزە بە زيانىان بەنەن. تىستا بۇ چەند رۆزى ھەچىت کە بە خىۆ ئەكرىن و بە خوشىيەوە لە بەر ھەستى ژينگە دوستى ئەو دۆستانەوە لە سەلامەتىدان و بېپار وايە کە لە كاتى بالەفپەدا بەر بدرىن.

زمىن خوارى

جنگل و زمین های مهربان دویاره مورد تجاوز زمین خواران قرار گرفت. گروهی از زمین خواران با بیل مکانىکى و لودر به جان كوه مشرف به كانى چنار

خولقاندن و دارپشته شیعری و راشه و تویزینه‌وهی دده‌که کانی کلاسیک و نویی کوردی و تاراده‌کیش فارسی له کۆر و کونگره‌ی فرهنه‌نگی- ئەددیبی و هروهه‌ها پانتای چاپه‌منی به‌رهه‌م پیشکه‌ش کردووه؛ يه ک له پانه که به‌ده‌ستم هیناوه، گرتی خەللاتی شیعری بول له يه که‌مین فستیوالی خەللاتی شیعری کورستان له خاکله‌لیوهی ۱۳۸۵ ی هەتاویدا که له سنه به‌پوچوو. هەتا پیستاکه‌یش توانیووه سەدەفه‌ری شیعر و وتار تەمهید و تەیاری چاپ و پەخش بکم، به‌لام له بەر هەندى گرفت و کیشەی سەرەکی نەمتؤانیوه له چاپان بدم.

دیاره وک ئەرك و هەرمان و هەروهه‌ها وک پانتا و بەستیئى کەشە کردن هەر له سەرتاوه به نیازم زانیوه له گەمل دەزگاکانی چاپه‌منی و ناوەندە کانی فەرەنگی- ئەددیبی، به‌تاييەت ئەنجومەنی فەرەنگی- ئەددیبی مەريواندا به شیوه‌کانی؛ هوگری، ئەندامیتی و بەرپرسی هاریکاری بکم و هەرمانی فەرەنگی خۆم بەجى بەھىن، بۇيە لهو کاتەوە هەتا پیستاکه به پىچی هەرمان و هەتاوام له گەلیان و ھیوادارىشم دۆستان و هوگرانی فەرەنگ و ئەددبی نەتەوە کەمان و به‌تاييەت نووسەران و شاعیرانمان لهم ناوەندانه دوورى نەگرن و پیوه‌ندى گرتن بهم ناوەندانووهش به ئەرك و هەرمانی سەرەکی فەرەنگی و کەلتۈۋىسى خۆبان بزان.

شایانی باسە کە ئەم ڈيانتمەمیه بۇ گۇفارى زىبىار نووسراوه

گزارش فعالیت انجمن سز چیا در سال ۱۳۸۱:

۱- فعالیت اکیب احفاء حریق انجمن در روستا های باشماق، آسنوه، دره تغى، دارسیران، لیوسفلی، پیران، دولابى. ۲- (الف) کاشتن ۳۰۰ نهال در روستای ینگىچە ب) شرکت در نهال کاری دارسیران با همکاری اداره منابع طبیعی. ۳- پاکسازی محوطه تفریحگاه دریاچه در روز زمین. ۴- برگزاری تعداد ۱۲ جلسه با موضوعات مختلف با ادارات و اعضای انجمن.

۵- اجرای مسابقه کتابخوانی (کتاب: نگرشی مقدماتی بر منابع طبیعی تجدید شونده) در بین دانش آموزان روستای ینگىچە و اهدای جوایز به برندها مسابقه.

۶- همکاری با اداره منابع طبیعی در اجرای مراسم و مناسبات ها (اجرام سرود، خواندن مقاله و غیره).

۷- اعلام موجودیت انجمن به صورت برگزاری راهپیمایی همراه با پلاکارد و نوشته‌ها از مسیر میدان استادیوم تا میدان سرباز (سابق) با مجوز و همکاری اداره محترم منابع طبیعی مریوان.

۸- گردەمایی يك روزه اعضای انجمن و مسئولین محترم اداره منابع طبیعی در محل سالن اداره منابع طبیعی مریوان.

و ئورگانی، مووجه‌گر و مووجه‌دار و نووسەر و خودان بير ... له خودای خاوهن بەزمی و دلوقان بەزیاوبىت هەر زۆر زۆرن، له پسان نەھاتوون، جىنگە ی هیوان، ئىمە و ئەوانمان نىيە. هەرىبە كىيڭىن، له بەرەي مەرقۇنىن، دلگەرمى مان پى ئەدەن، دەستە بەرمان، پشتیوانمان، هەلنىھەرپاڭ پېۋە دەرمان، دەست گۇرمان، رېزلىتەرمان، چاود دېرمان، رەخنە كەرمان، پېشىارەرمان، رى نويتەرمان، راوىزكە رمان، لەگەل مان و ماموستا مان.

دریزه‌ی لایپەرەی ۱: بىن ئەمەگ و بىن نەزانانه‌وهی کە هان له ناو كۆمەلگاد، ج شارنشىن، ج دىنىشىن، ج ئىدارەتلىشىن!

۲- كۆمەللىك بەرۋالەت هان له گەلمان! با ئەمەنە كەين، با ئەمەنە، با ئەمەنە، با وانەنە، با ئەمەنە كەين، بۇ ئەوهە و زە و گورمان بىتىن كەن يا بازۇوتتەنەوە كە بەرەو و ئىستان بىهن.

۳- بېرىك ئەمانكەن به بەرچەك بۇ مەزراھىنى و خەرخولىتىنى نیوان خەلک و خەلک، خەلک و ئىدارە کان و ئىدارە و ئىدارە کان؛ «بۇيە پىمان ئەلىن كاکە، چۈلەك كەيان بۇ كۈزىن.»

۴- دەستە يەك پىمان نامۇن: نامان ناسن، وا ئەزانىن «بە دىيار ... تەون ئەكەين» پىيان وايە ئەم فرمانانه بۇ روالەت و سەرپۇشىن!

۵- تۆيەك ئەوهەي کە ئىمە ئەيکەن ئەوانىش ئەزانىن، بە هوى بېرى شىتەوە توخۇنمان ناكەون، يە كانگىر نابىن، لەيەك تى ناگەين.

۶- جەمعى هەن جارى به هوى گىر و گىرفت و خەریك بۇون و لە بوارى تردا بۇون، ئاگايان لە خۇ و لە ژىنگەيش نىيە، «رەن و گاگەلە كەي ... بىن بە ئاگا نابىنەوە.»

كردەوەي ئەمانەيىش تېرەمانى ئەوى، چونكە ئەگەر هە لىسان، شەپەلەوانى ئە كەن، جىيەك بە دلىسۇزلىنى سروشت و دەرۋىان و ئەمەللى خوداداوهەكان لېز ئە كەن. رەوتى فرمان بەرھەلە خۇيان و بۇ ئە جىنگە خۇيان ئەيخوازن لاروخىچ ئە كەن، رەوت بەرەو جى نىشانى خۇيان ئەبەن.

۷- چىنچىك هەن بۇيان بىكىر «دەون بە ئاشمان پى ئە كەن». جەماوهەر، ج ئىدارەيى، پىمان ئەلىن: «دەست تېيورداناتان لەچىيە؟». بۇ داناكەون وەك

بەچكەي بەنى ئادەم؟» «بە ئېيە چى؟ بۇ واز ناهىيەن؟» ۸- بېرىك هەن «لە ئاوشە و مەنەيىش پارىزكەين» ئەلىن مە يەن! بەد بىن پىمان، وائەزانى خەریكى تىكىدانىن، پىيان وايە هەست و مەبەست و دابىن و پېنباويكى تر مان هەيە! ھېشتاتەنچومەن بە بەدىھاتەيە كى نەناسراو ئەزانىن و ئەركە كانى بېرخراوهى چيا له كونە رەچنەيە كى تەنگەوە به دى ئە كەن.

۹- ۱۰- گەلە زۆر زۆر هەن لە پېك ھېتە رانى كۆمەلگاکەمان: لە ورد و دروشت، جوان و پىر، ژن و پىاوا، خويىنەوار و نە خويىنەوار، كۆللانى و بازاپى، وەزىزىر و سىايىلى و ئازەلدار و راچى، شوان و گاوان، دەشتەوان و ولاخدار كابان و كريكار، شوان و گاوان، ئازىز و وەستا و شاگىرد، مەلا و مامۆستا و ئامۆزگار، قوتاپى و خويىندىكار، ئوستاد و زانە دوز و زانىار، كارمەند و دانىشتوو، كىشىورى و پلەدار، ئىدارى

اپورتہ کانی سالانہ چیا لہ سالی ۸۱ تا کوتایی ۶۸ کرائے تھے
کارانہن کہ پیش مجھوہز گرتن لہ لا یہن دوستانی چیا وہ

په پیوه ده چوون، وهکوو؛
-پاک و خاوین کردنی زیبیار و ناو شار بُو دروستکردنی که
تمهیمی هم کاره

بالا و کردنیوهی دلّق و بروو شوری تاییه هت له شهر زینگه
اریزی اع سهر ریگای سهیران که هراندا.

نهماں ناشتني سالانه له بونهکاندا و زور کاري تر.

لک عہدوں لا جهان بناں لہگوں نہوہی کہ فاچیکن
مع، لہ هلمہی ناور کوڑا ندوہ ہی نہجومہن سہ
رزدا دھوری خوتان گیرا وہ، چی ہانت نہدا کاریکی
ہها بکھیت؟

ئاوتر بھر ئېبۇو و دارستانك ئەسسوۋەتە، ھەستم بھرپىيارھتى
كىرىد و ئىتىر بىرم لەماندو بۇون و ئىشى قاچم نەدەركەدە،
ايەد زۆر جار و ھەکۈو پېۋىست نەمتوانىيە و ھەكۈو ئەوانى تىز كار
ھەمم، بەھلەم دانىشتىنم بىچ خيانەت بۇو. دواى كۈزانەھەي ئاوتر
ن ھەممۇ جارىك ئىشى قاچم زۆر ئېبۇو بەھلەم كېپىرم ئەكىدە
تۆنانىومە بەشدارى لەو كۈزانەھەيەدا بىكم ھەممۇ ماندوو
و ئىتكىم لەبىر ئېچچۈرۈچۈلە.

جمنابان ییستا له ئەنجو مەندا بېشىۋەي فەرمى ھىچ
وستىكتان نىچ، ھۆي ئەمە چىع؟

من همیشه بروم و اب و که ئەنچومنەن ئەمی سال بە سال ازە بیتەھو، کەسانى باشتەر و کارناس بىئىنە ناو ئەنچومنەھو بە بۇھو بە باشتم زانى چىگە بۇ لەوھەكان خالى كەم بەلام نە هو مەعنایە كە واز لە كار بىئىنە، بە پیویستم زانى زۆرلەنەن يىكەي خۆمدا كارى زىنگەپارىزى بىكەم، هەر بەھو بۇھەشەھو دەھىلەرى "ئىنگىچەم قەبۈول" كەد.

رەھکوو دەيار ج کارگەلىكتان كردو
وە بۇ زىنگەنى
اوامېھكەتان؟

۱- یارمه‌تی خه‌لک، زور شتمان کردووه وه کووه:

۲- دروست کردنی جی‌گهی پهیین بُو کو کردنده و دورو خستنه

۳- هی پهیین که زووت بپهشیوه‌هکی ناشیرین له ناو قاوایی و ده روپه‌ری جاده‌کهدا پیژ و بالاو بیوو و سیمای ده‌هاته‌کهمانی

۴- شیرین کردبیوو.

۵- دنانی پولی فیئر کاری بُو ڙنان سهپاره‌ت بهپاک و خاویئی بنگله.

- بلاو کر دنھوھی، دلّقی، زیا، بھناو خھلکدا.

- یاک کردن هوہی، ئاوای، بېشىئەھىھەكى، چەماوھرى.

- دانانی جیگههی تایبیهتی بو زیل له چهند جیگههیه کی تایبیهتدا
اسی چوئنیهتی پاک کردنوه و نه مام ناشتن له ئاوایی
ییچجهمان بو بکمن، ئەم ھەلمەت انه زۆر بى وئېھوو ن
دەنگدانهوه زۆرىچلىن ھەمبوو.

ه خوشیهوه پاک و خاوینی و نهمام ناشتن له ناو خهلهکی زینگچهدها جی که هوته. زوربهی خهلهک له پیر و جوان و منال، یشوازی لی ئەکهن و توانيمان ههموو ئاوابى بھجوانی پاک كه ننهمهوه، هەر لەم بالاقو كەشهوه سپاسى خهلهکى ئاوابى زینگچه هەكمەم بەهار، بىكار، باشيان، لەمەنلەندرا.

میوپیستهکورته باسیکتاتن بُو بلیم که دورو نیبه له پرسیاره
ش، پیش ئوهوی ههر جوڑه ئەنجوومەنیک دامهزریت و
سیستماتیک بکری، قیمه له گەل کۆمەل لاوی دى و شار
بۈونىھو كە نەماندەتوانى له ئاست زىنگەي دەھرووبە
ماندا، كار داشتن اەم شەنۆك، ئاگەن، دەمانە ئەم

هسته برا لهیهک کو ئىھۇوبىنەھو، بىل و كھل و پەھلى
يۇستمان لە مالھكانى خۆمان ھەلدىھەگرت و ماشىتىكمان

نهکری دهگرت و یه شهر تهچوین بُ کوزاندهوهی تهه
اگره. ههر تهه کارانهمان دهکرد تا دوازد لهسالی 1381
دهه جهاعته دلسوژه به هاوپیری ئەندامانی سهرهکى
كىتىخانەي دارستان كھوتىنە بىرى ئەنجومەنتىك كە هەم
لا-المدھرى خەلکانى سروشت دۆست و هەم پەھپىرەرى
سىسىكەم كىتىخانە دارستان. بىت. ئەمە بەھى لەھ سالە

دا دواکاری دانانی ریکخراوی یکی زینگه پاریزی سیمان تهسیلیمی
به خشداری بهخشی خامویراوا کرد که ئەمە يە كەم
ەندىنگاوى فەرمى بۇو، بۇ دامەزدانىنى ریکخراوی سەۋۆزى
چىيا. گەھرچى لە سەرتادا نەھانتۇنى مەجھۇز بىگرىن، بېھالام
ھەمۈونى مەجھۇز نەبوبووه ھۆى كار نەكىردىمان. بېھدھوام ھە
دەھستاين بە كۈۋاندەنھۆھى ئاڭر و كارگەلىيلىكى لەم چەشىنە
دانىيىشتەكانىشمان بۇ بېپاردان بە كار و بارھakanى ئەنچىمەن
ھەمالى دۆستان دا بۇو، ھەر جارەو لە مآلى كەھسىك.

چوں بو ناوی ئەنجومەنە كە قان چىا دانا؟

ده دانیشتنی یه که می دسته‌ی دامه‌زرنده‌ر (۱۳۸۱) بیر له اوی ټهنجومه‌ن کرا و هر یه که و ناویکی پی خوش ببو دارستان، چیا و ...) که له ئاکاما باه کۆی دنگ ناوی چیا ھەلیزبىدرابا ټهنجومه‌ن.

ههولدان بُوهفرمی گردنی "چیا" چون دهستی هی گرد؟

کارمان ئەمبوو کە دەستەتى دامەززىيەن، ئامانچ و ساسنامەي ئەنجومەن پەسەن بىكەن. دواي ئەم كاره، ئە ساسنامەي ئەنجومەن دارما و ئەركى بە فەرمى كردىنى ئە جومەن سېپەدرابە بەپەزىز ئەممەن كاڭ ئەممەد دەنۋاىي هاتۇچوو يىكى بەردەھاما و زۆر بۇ فەرماندارى و ئىدارە كاڭلىق تر، داوالى لى كرا دەستەتى بەرپۇبەر دىيارى بىكىتىن، يەكەمین كۆپۈنەوەي ھەلبىزادمان لەھەۋاى ئەھەببۇو كە يەكەمین كۆپۈنەوەي ھەلبىزادمان لەھەۋاى ئەپەرەي سەھرچاوهسىروشىئەكان مەتابع طبىعى) بەپەيۋە بىردى.

به لام دیسان مجھوہزه که دوای هے لڑا ردنی دھستہ
ی بھریوہبھر دوا کھوت، ھوکارہ کانی چی بیون؟

مههودی نامو بونی ئەنجومەن و بونى بېیك كەسەنی كورتە بىر لە ناو ئىدارەكاندا و ھەر وھە ماھىرسى ھەندى لە

هر پرسه کان که ظاوهها جهمعیک خهیریکی کار بن ، ههر
جهوزه که دوا ئهکهوت ، بهلام دواي ئهوه که حهقانیههتی

مَنْ يَسْأَلُ عَنِ الْحَقِّ فَاقْرَأْهُ مَا بِكِتابٍ

ئاماژه: دروست بونى هەر جۆرە جولانىوھىپك
پىش ئەھى بگاتەقۇناغى كىرىدەن و رەھەن و فە
رمى بون، بىرۇ كېپك دەبىتە دروستكەرى ئەھى
جولانىوھىيە، ئەنجومەنى سەۋىزى چىاش بى بەرى
نېبىو لهەم شىوه. كاڭ عەبدۇللا ئازادىيان لەوانەيە
بتوانى يارمەتىدەرمان بىت مۇ رۇشنى بۇنەوەدى
سەرەتلىك سەرەھەلدانى ئەنجومەنى سەۋىزى چىا تا
گەيشتن بە قۇناغى ئىستا.

کاک عهبدو و لارازادیان تهمین ۳۸ سال، خیلکی
ثاراویی ئینگیچه‌ی مهریوان، یەکم کەسە کە بیرۆ کە
ئى دامەز راندىنی ئەنچوھەنی سەھۋى چيا له مىشكىي
درۇست بۇو تواني لەگەل چېند پىزدارىكى تر
بىگىيەت بېكىر دەھو. پۇيىستە بوترىت، کاک عە
بىدولا سەھەرپا ئەھو كەلاقىكى دەستكىرد، بېلەم ئە
مە نېبوھەتە پىڭر بۇ چالاکى و كردىھو بېئەمەگە
كانى كە بېراستى كەم و ئېنېبۇ وە. هېر وھە باك عە
بىدولا وەكۈو دەيارى ئىنگىچە لە سالى "۱۳۸۶" ھو
ھەلبىز پىر دراوه و لەناو زۆرىيى ئاوايىھىكانى بەرى
زىرىباردا كەسىپتىپىكى بەرچاوه و بۇ ھېمۇان زۆر
بىر بىز و خۇشېيىستە.

به بُونهی سالیادی ئەنجومه‌نى سەوزى چىا.
وتۈۋىزىكمان له گەل ئەم بەرىزەدا ساز كرد تا
زۇرتىر له گەل كاك عەبدوللا و ئەنجومەندىدا ئاشنا
بىن:
كاك عەبدوللا تكايىه مىزۇوى
تىكۈشانتان له پىناوى خزمەت به كولتوري

بیوی هه ولدان بؤ خزمەت به خەلکى ناوجەی مەريوان
زۆرەر لەسالى ١٣٧٨ ئىھەتاوى دەستى پېكىرد، لەۋە كاتىھدا لە^٢
گەھەل دۆسٹىك بېرىماندا كىتىخانەيەك لەھەتاوايى ئېڭىجە و
كىتىخانەيەك لەھەتاوايى پېرسەھقا بۇ بەھز بونەھوھى ئاستى
زانىيارى خەلکى دابىقلىن. گەھچى لە ئاوايى پېرسەھقا بە بۇنە
ى بېرى ھۆكارەھو نەھما تواني كىتىخانەكە دابىتىن، بەھلام بە
خۇشىيە بەھەھۆي پېشوازى كەردىن و يارمەتى دانى خەلکى
ئېڭىجە توانىمان لمۇي كىتىخانەكە دابىتىن. پېشوازىكى
زۆر لەھەتكەنە دارستان كرا، خويئەنمان زۆر بوبو و تە
نانەت لەھەتاوايى سەھر دانىان ئەكىرىدىن
چۈن بوبو لەمدواي دامەز اندىنى كىتىخانە ، كەھوتىنە

فعالیتهای انجمن سبز چیا در سال

87-88

- ۱- ثبت انجمن سبز چیا به صورت رسمی و قانونی به شماره ثبت ۳۳ در تاریخ ۲۸/۰۷/۸۷.
 - ۲- مصاحبه با رادیو مریوان درخصوص معضلات زیست محیطی.
 - ۳- همکاری با روحانیون روتایها جهت آگاه سازی مردم از مسائل زیست محیطی جهت بحث در خطبه های نماز جمعه درخصوص فواید جنگل و مضرات آتش سوزی جنگلهای.
 - ۴- تپیه اطلاعیه درخصوص پیشگیری از آتش سوزی جهت اطلاع عموم.

اشارة: فوانندگان گرامی مطلبی که پیش رو دارد بحران‌های موجود در حوزه‌های ذکر شده نه تنها شناخت و ضعیت‌های تشریح شده، خود را با جامعه ای بگیرد اما به دلیل پاره‌ای مشکلات این امر میسر نتوانسته‌اند افراد فعال را جذب خود نمایند بلکه خود اعضاً مؤسس یا هیئت مدیره نیز بعضًا فراموش می‌گردید. لذا ما سوالات را به صورت مکتوب مضور گنبد که عضو انجمنی مردمی هستند و یا مسئولیتی را این بجزگوازان فرستادیم و آنان نیز لطف گردند و تقبل کرده‌اند. توضیح‌باید بگوییم جمعیت نا متاجنس پاسخ‌های خود را به شکلی مکتوب به ما دادند که شهر مریوان که طی ۱۰ تا ۱۵ سال گذشته از رستاهای اطراف و شهرهای دیگر در مریوان جمع اینک مصل این مصالبه‌ی مکتوب تقدیم مضور شما فوانندگان اینهمند می‌گردد. باز دیگر ها دارد از شده اند و هر کدام خوده فرهنگ‌گروه مخصوص به این عزیزان نهایت تشکر را داشته باشیم که وقت خود را دارند و به جای احساس تعلق به شهر شلوغی خود را در سر دارند و به فرهنگی مشترک دست کننده عبارت بودند از:

- ۱- کاهه بافیشی، دانشجویی دکترای آئومو (فولوژی) و نیافته‌اند، بحرانی فرهنگی را در این شهر به وجود عضو کمیته تخصصی "نازین" انجمن سبز پیا که آورده که علائم آن را در نظام ناپذیری و فرصت برای ثبت زیبایی به عنوان تالاب بین المللی تلاش طلبی و بی اعتمادی و بی مسئولیتی موجود می‌توان دید. این موضوع باعث گشته افرادی که در این شهر های زیادی انجام داده است.
- ۲- امین عزیزی عضو انجمن ادبی که بیشتر به کار زندگی می‌کنند خود را متعلق به آن ندانند و در برابر ترجمه مشغول هستند و با بیشتر انجمن‌های آن هیچ گونه احساس مسئولیتی نداشته باشند. چنان که می‌دانیم مسئولیت پذیری و اعتماد، سرمایه‌های مریوان در حد توان همکاری لازم را داشته اند.
- ۳- محمد ناجی کانی سانانی، مدیر عامل انجمن مهم اجتماعی هر جامعه را تشکیل می‌دهند که این‌ها از شرط‌های اساسی به وجود آورند و بقای NGO
- ۴- انور (وشن)، لیسانس زبان و ادبیات فارسی، دبیر ها هستند. همچنین شهر مریوان به دلیل وجود مرز دیورستانهای مریوان، فحال در هویه‌ی محیط مشترک با کردهستان عراق دچار رشدی سلطانی شده زیست، سال ۷۱ تا ۷۶ عضو هیئت مدیره‌ی انجمن ادبی مریوان بوده اند و اکنون عضو هیئت مدیره انجمن زیانه و (پیشگیری از اعتیاد) می‌باشند.
- ۵- عدنان داستوار، لیسانس جغرافیا، معلم و عضو هیئت مدیره انجمن سبز پیا.
- ۶- به نظر شما عملت غیر فعال بودن بیشتر انجمن‌های شهر مریوان در چیست؟

باخیشی: به نظر من به این صورت نیست که اکثر انجمن‌ها غیر فعال باشند (برنامه‌های انجمن ادبی و گروه‌های تئاتر). در این ارتباط علاوه بر فضای منفلعی که بر اکثر انجمن‌ها حاکم است، اساسی ترین عوامل به فضای روشنگری و اعضای اصلی این انجمن‌ها که بر تصمیمات و عملکرد انجمن‌ها مؤثرند برمی‌گردد. تا زمانی که افراد نخبه در قالب‌های فردی به فعالیت خدمت به بیگانگان تلقی می‌کنند و با نا محروم دانستن آنها و بی اعتمادی نسبت به آن‌ها از هر تلاشی برای زمین گیر شدن‌شان دریغ نمی‌کنند. در ضمن افراد جامعه نیز که با این نگرش و برخورد روپرتو می‌شوند از ریسک کردن و شرکت در تشکلهای غیر دولتی خودداری می‌کنند. به نظر بنده در چنین وضعیتی وظیفه هیئت مدیره‌ی تشکلهای مردمی برای فعال تر روشن: به دلیل شرایط فرهنگی، اقتصادی و سیاسی اکثر انجمن‌های مریوان منفلع می‌باشند و دچار روزمره‌گی شده‌اند. این گونه انجمن‌ها تحت تأثیر

۱- به نظر شما انجمن سبز چیا توانسته است اقداماتی تأثیرگذار برای محیط زیست مریوان انجام دهد؟

باخیشی: انجمن سبز چیا یکی از فعلاترین، کارآمدترین و مؤثرترین انجمن‌ها در شهر مریوان است. تهیه خبرنامه ها، دو هفتنه‌نامه چیا، بولتن‌ها و اقدامات بسیار مؤثر نظری پاکسازی محدوده تالاب زریبار و همکاری خوب با تائین در زمینه طرح بازیبینی مشکلات زریبار، تلاش جهت اطفای حریق در محدوده جنگلهای مریوان و اطلاع رسانی و پیگیری‌های به موقع بخشی از فعالیت‌های دوستان انجمن

روشن: انجمن چیا از طریق عضوگیری از میان روسنایان و ارائه‌ی اهداف و برنامه‌های خود توسط خود روسنایان مؤثر عمل خواهد کرد. همچنین با دایر نمودن کتابخانه هایی در روسنایها و آموزش روسنایان از طریق روانیون روسنا، شورای روسنا و معلمین و دهداران می‌توان برای حفاظت از محیط زیست روسنا و اطراف آن به اهالی آگاهی لازم را بیشتر ارائه نمود.

۶- به نظر شما آیا نشریه چیا توانسته است وظیفه خود را که تشویق مردم برای حفظ محیط زیست و تمیز

نهادشتن آن است به جای آورده؟

باخیشی: یکی از ارکان اصلی انجمن سبز چیا کارآمدی و فعالیت چشمگیر اعضای هیأت مدیره و اصلی این انجمن است که دلیل اصلی پویایی چیا همین مطلب است. اگرچه تمام دوستان چیا در زمینه حفظ محیط زیست متخصص نیستند اما خیلی بیشتر از اهل فن در این زمینه فعال و مؤثر هستند. به نظر من اگرچه انجمن سبز چیا می‌توانست مؤثرتر از این باشد، اما مشاهده افراد مختلف در پاکسازی تالاب زریبار با گرایش‌های فکری متنوع و وابسته به قشرهای اجتماعی متفاوت گواهی بر کارآمدی و موفقیت خوب این انجمن است.

کانی سافانی: این نشریه به کارهای فرهنگی زیست محیطی می‌پردازد، کارهای فرهنگی هم زمانبر و دیربازده هستند.

روشن: نشریه چیا تا حدودی توانسته مخاطبانی را در مریوان برای خود پیدا کند و این بسیار مهم است و ناشی از احساس نیاز مخاطبان به مطالب مندرج در نشریه است. اما نمی‌توان با حضور کوتاه چیا در میان مردم فوراً انتظار پاکیزگی و حفظ محیط زیست را داشته باشیم بلکه نتایج تأثیرگذار آن را باید در سال‌های آینده بینیم آن هم به شرطی که تیراز و گستره‌ی نوزیع آن زیادتر از اکنون باشد. در ضمن با توجه به متنوع بودن خوانندگان آن لازم است نوع مطالب آن بیشتر باشد و از درج مقالات طولانی که گاهآ دوسوم چیا را به خود اختصاص داده اند خوانندگان غیر حرفة ایی را از نشریه دور نکنند.

۷- چرا فرهنگ حفاظت از محیط زیست در مدارس نیست و یا ضعیف است؟

کانی سافانی: نمایاندن این فرهنگ کمرنگ است، ولی هست، کارهای فرهنگی زمانبر است.

داستوار: این امر دلایل متعددی دارد اما از مهمترین دلایل آن را باید کم توجهی به موضوع در نظام آموزشی دانست که می‌بایست یکی از دروس به آموزش حفاظت از محیط زیست اختصاص می‌یافت و دلیل دیگر رامی توان بی اطلاعی یا کم توجهی معلمان ذکر کرد.

سبز چیا در زمینه حفظ محیط زیست در منطقه کشور، تعامل سازنده با ادارات دولتی در جهت حفظ محیط زیست. برخورداری از اعتماد مردم، همکاری با سایر سازمان‌های مردم نهاد در سطح کشور.

عزیزی: انجمن سبز چیا از آنجا که یک انجمن غیر سیاسی، غیر وابسته و کاملاً محیط زیستی است بهتر است از خود سانسوری و ایجاد محدودیت تصنیعی برای خود پرهیزد و با جسارت و شجاعت بیشتری برای رسیدن به اهداف خود کوشش نماید.

عزیزی: حفظ محیط زیست سالم از ملزمات زندگی امروزی است. اما این یک وظیفه عمومی برای همه شهروندان است. آشنایی با این وظیفه عمومی و عمل به آن به فرهنگ سازی مستمر نیازمند است. بدون شک احساس مسئولیت بخش بزرگی از اشاره با

فرهنگ تر شهر مریوان در خصوص نگاه مثبت به محیط زیست تحت تاثیر مستقیم فعالیتهای انجمن سبز چیا بوده است. خاموش کردن آتش سوزی جنگلهای درختکاری مدام و پاکسازی دریاچه زریبار و مکانهای دیگر به وسیله گروههای مردمی و تاثیرات مثبت و به یاد ماندنی در اذهان عمومی داشته و خواهد داشت.

روشن: انجمن سبز چیا تا حدودی توانسته بر وضعیت نامطلوب موجود در مریوان غلبه کند و در این بخشی موجود افراد دلسوزی را جذب تشکل خود نموده و در راستای اهداف خود به خدمت گیرد حضور در کنار مردمی که روستاهایشان در کنار جنگل‌ها قرار دارد و یا اگاهی دادن به مردم روستاهای حاشیه زریبار و پخش سی دی های روشنگرانه و همایشهای مریوط به محیط زیست و تلاش در راستای پاکسازی پارک‌های مسیر دریاچه و محیط اطراف دریاچه از اقدامات تأثیر گذار انجمن سبز چیا می‌باشد که نمی‌توان آنها را نادیده گرفت و باید به همه اعضای این انجمن خسته نباشد گفت.

۵- چه پیشنهادهایی برای بهتر کردن و تأثیرگذاری بیشتر کارهای انجمن سبز در روسنایها دارید؟

باخیشی: یکی از راههای مؤثر بر تشویق روسنایان عزیز در حفظ محیط زیست، توجیه نمودن دخالت‌های نادرست این عزیزان در محیط با حضور دوستان چیا همراه با مختصان مسائل محیط زیست با ادبیاتی ساده و مؤثر همراه با نمایش عکس‌ها و حتی فیلم از نمونه‌های محلی می‌باشد. همراهی و همکاری چیا با شوراهای روسنا و امامان جماعت نیز می‌تواند بر این مورد تأثیر داشته باشد. تا زمانی که فشار و جری ناخواسته بر اهالی روسنا در استفاده زیاد و یا شاید بی‌رویه از طبیعت توسط دوستداران محیط زیست درک نشود و بر این اساس برنامه‌ریزی نکنند بدون شک فعالیت‌ها مؤثر نخواهند بود.

کانی سافانی: ارتباطات، توجیهات، ایجاد اعتماد و پیش قدم شدن در انجام کارهای زیست محیطی و ملموس.

عزیزی: عضو گیری یا در واقع یارگیری بیشتر در روستاهای بسیار موثر می‌باشد. و نیز راه اندازی سفرهای گروهی و سخنرانی آگاهی بخش و فرهنگ سازی برای زیستن بهتر و حفاظت داوطلبانه و آگاهانه از جنگلهای و مراع و مکانهای عمومی.

۴- انتقادهایی که از نظر جنابعلی به انجمن سبز چبا وارد است کدام اند؟

باخیشی: انجمن سبز چیا می‌تواند در بین دانش‌آموزان و دانشجویان بیش از این فعال باشد که این فعالیت زیاد چشمگیر نیست.

داستوار: هر سیستمی نقاط ضعف و قوتی دارد اما یکی از نقاط ضعف انجمن، ضعف در سازماندهی اعضا، سیستم عضوگیری و نحوه ارتباط است که این هم به کمبود امکانات مالی و نبود فضای مناسب جهت برگزاری جلسات بر می‌گردد. اما از نظر نقاط قوت می‌توان به موارد زیر اشاره نمود: فعالیت چشمگیر و تأثیرگذار در سطح شهرستان شناسایی انجمن از سوی مردم شهرستان و مطرح شدن فعالیت آن در سطح

یک ارگان دولتی (اداره محیط زیست) و اگذار شود، در ثانی در برنامه ریزی برای پروژه های عمرانی مرتبط با آن آستانه های ژئومورفیک آن کاملاً در نظر گرفته شود. البته موارد بالا بعد از اقدامات عاجل و اساسی برای مبارزه با مشکلات فعلی محیط زیست پیشنهاد می شود.

کانی سانانی: قبولانیدن حفظ حرمت و حریم خلائق و زنده نمودن راهکارهای اسلام و فرهنگ تعامل مردم با حریم خلق ...

عزیزی: شرکت دادن گروه های مردمی (جوانان، دانش آموزان، دانش جویان ...) در فعالیتهای محیط زیستی و ارتباط با مسئولین و مردم، و ادار کردن مسئولین در اجرای وظایف عمومی خود و کسب امکانات برای حفاظت بیشتر و آشنا کردن مردم به وسیله پروپاگند.

روشن: تلاش همه جانبی مردم در جهت کاهش وابستگی مردم به جنگلها و مراتع، تبدیل جنگل ها به مناطق حفاظت شده و تقویت و آموزش نیروهای محیط بان وابسته به سازمان محیط زیست توسط دولت، NGO و سایر نهادهای اجتماعی دیگر.

دادستوار: من در مردم مذکور پژوهشی میدانی انجام داده ام و نتیجه تحقیق، حاکی از تاثیر مهم آموزش مسائل زیست محیطی از طریق مدارس، تشکلهای مردمی و دانشگاهها بود چون در واقع این امر یک مساله فرهنگی است و یک سخن مشهور (اگر هر کس جلو خانه خود را تمیز کند دیگر نیازی به وجود سازمانهایی برای این کار نیست و دنیا تمیز می شود) نشان میدهد این مساله فقط با آموزش عملی می گردد.

ئىمە باخىش بۇ جوانى ئاودىر ئەكەين

ئىمە جوانى بە ھەۋىنى خۆشەۋىسى

ناودىر ئەكەين

بادەي ئىمە جوانىسى، پىمىھەستى

ئەكەين

لە خاۋىنى ئىنگەدaiيە، ھەستى

ئەكەين

رەسۈول مىنۇوھى

چرا، پناهگاه بودن خانه های بافت قدیمی برای جانداران و پرندگان، پرهیز از شکار در فصول شکار ممنوع و قباحت این نوع شکار.

روشن: در نیم قرن گذشته به دلیل استفاده بی رویه مردم از جنگل ها و منابع موجود در محیط زیست آسیب فراوانی به این سرمایه ارزشمند وارد گشته تا جایی که در برخی نقاط نابودی جنگلها را در پی داشته است. این ناشی از ضعف فرهنگ در زمینه حفظ محیط زیست در میان مردم ماست.

مثلاً سلسله کوههای قسمت شمالی مشرف بر شهر مریوان تا پیش از رشد جمعیت شهر مریوان در حدود ۵۰ سال قبل دارای پوشش جنگلی انبوی بوده که

هنوز پیر مردهای هفتاد هشتاد ساله به خوبی آن را به یاد دارند و نابود شدن این جنگلها را به غیر از ضعف فرهنگی چه چیز دیگری می توان دانست. هر چند دولت ها نیز مسئول بوده اند که از لحاظ تأمین سوخت مردم را از وابستگی به جنگل دور و با آموزش آنان را در حفظ جنگل ها و مراتع ترغیب می کردند. اما کوتاهی دستگاه های ذیربیط در گذشته آن همه خرابی را به بار آورده است.

عزیزی: منطقه ما در مقایسه با گذشته و در مقایسه با بسیاری از کشورهای مدرن، در زمینه فرهنگ حفاظت از محیط زیست رشد رضایت بخشی نداشته است. و متاسفانه تسلط فرهنگ ترجیح منفعت شخصی بر منافع عمومی در روستاهای، و چیرگی فرهنگ مهاجرین

حاشیه نشین در شهرها، و به معنای دیگر، فرهنگ بی تفاوتی در برابر حفظ محیط زیست و حتی تخریب آن، بر فضای عمومی شهر و منطقه چشمکیر و برجسته می باشد. از جمله نابودی جنگلها و منابع عمومی و مراتع و بعض آتش زدن عمدی جنگلها و بی توجهی نسبت به جمع آوری زباله در مراکز و مکانهای عمومی و تفریحی شاهد برجسته این مدعای است.

۱۰- به نظر شما عملی ترین اقدام برای حفظ محیط زیست چیست؟

باخىشى: در زمینه جنگل ها و مراتع تنها راه حفظ آنها و اگذاری آن به کشاورزان و دامداران محلی همراه با نظارت بر آن می باشد. این تجربه در کشور هندوستان موقیت شایانی داشته است، در محدوده های جنگلی منطقه متراکم ترین و با نشاط ترین قلمروها محدوده (گەللاچار) ها هستند که عرفاً مالکیت آن در دست شخص خاصی است. در مردم تالاب زریبار که سمبل اکولوژیک منطقه است، باید اولاً تولیت آن صرفاً به

- به نظر شما نقاط ضعف و قوت نشریه چیا در چیست؟

دادستوار: به نظر من در نشریه باید ستونی به گفتگو با اهل فن و متخصصان زیست محیطی اختصاص یابد و در صفحه آرایی و شکل نشریه نیز تغیراتی ایجاد گردد البته باید اتفاقدهای ما در مورد نشریه با توجه به امکانات و وضع موجود باشد.

عزیزی: نشریه چیا با وجود محدودیت امکانات توائنسه است تا اندازه زیادی به طور مستمر پیامهای خود را به مخاطبان خود برساند. اما در صورت بهبود وضعیت مالی نشریه، باید کیفیت چاپ و نشر آن بهبود یابد.

۹- به نظر شما اقدامات مفید و تأثیرگذاری که انجمن سبز چیا در مدارس می تواند انجام دهد، چیست؟

کانی سانانی: حضور اعضاء انجمن در جمع مدارس، مراسم، شناساندن انجمن از طریق اعضا و دوستداران چیا.

دادستوار: برگزاری کلاس های آموزشی و هم اندیشی با معلمان، دعوت از معلمان برای عضویت در انجمن، درخواست همکاری از مدیر آموزش و پرورش شهرستان و مدارس و حضور اعضای انجمن در مدارس و آموزش دانش آموزان.

۱۰- از گذشته تا کنون، تا چه حد حفاظت از محیط زیست در فرهنگ منطقه ما وجود داشته است؟

باخىشى: اگرچه زندگی ساکنین منطقه از گذشته و اکنون کاملاً به الطاف طبیعت وابسته بوده و هست؛ و نزدیکترین رابطه را با محیط زیست داشته ایم اما متأسفانه بدترین مدل رفتاری را با طبیعت دارا بوده ایم. مثل مشهور: "فاسقی خمسه دیاره، دوپیشک و مشک و ماره، قفله بازەل و كۆلاره، هەر كە نەيانكۈزى حىمارە" می تواند به نوعی باز گو کننده این مدل رفتاری باشد.

مزید بر علت بحث مربوط به شکار بی رویه در گذشته و توجیه مذهبی ناصواب آن نیز عامل نابودی گونه های زیستی در منطقه بوده است. خوشختانه تعالی فرهنگ و وجود انجمن هایی نظیر انجمن چیا امروزه نقاط امیدی در بهبود این رابطه هستند.

کانی سانانی: شکار منصفانه، بربین هیزم خشك، عدم ریخت و پاش گردش کنندگان، آب و جاروی محیط خانه مسجد و کوئی و بزرن، سنگفرش نمودن و شن ریزی مسابر، خودداری از قطع درختان مثمر باغی و جنگلی (حتی درخت مازو برای هیزم) خودداری دامدارها و چوپانها از بردن دامها به مراع غیر آماده ای

روستای حسن آوله.

- مشارکت فعال در اطفای حریق جنگل های اطراف روستای موسک.

- مشارکت فعال در اطفای حریق جنگل های اطراف محله تازه آباد مریوان.

- مشارکت فعال در اطفای حریق جنگل های اطراف منطقه کانی خیاران.

- اطفای حریق جنگلهای اطراف روستای سیف سفلی روستای دره تفی.

- مشارکت فعال در اطفای حریق جنگل های اطراف روستای بیله.

- مشارکت فعال در اطفای حریق جنگل های اطراف روستای مازی بن.

- مشارکت فعال در اطفای حریق مجدد جنگل های اطراف روستای دره وران که ۳ روز به طول انجامید.

گزارش فعالیت های کمیته اطفای حریق

انجمن سبز چیا در سال ۱۳۸۷

- مشارکت فعال در اطفای حریق جنگل های اطراف روستای احمد آباد.

- مشارکت فعال در اطفای حریق جنگل های اطراف روستای شارانی.

- مشارکت فعال در اطفای حریق جنگل های اطراف روستای درزیان.

- مشارکت فعال در اطفای حریق جنگل های اطراف روستای مرگ.

- مشارکت فعال در اطفای حریق جنگل های اطراف روستای برقلعه.

- مشارکت فعال در اطفای حریق جنگل های اطراف روستای سیف.

- مشارکت فعال در اطفای حریق جنگل های اطراف روستای ایسوله.

- مشارکت فعال در اطفای حریق جنگل های اطراف روستای گماره لنگ.

- مشارکت فعال در اطفای حریق جنگل های اطراف قبر درویش.

- مشارکت فعال در اطفای حریق جنگل های اطراف روستای درهوران.

- مشارکت فعال در اطفای حریق جنگل های اطراف روستای کانی سانان.

- مشارکت فعال در اطفای حریق جنگل های اطراف روستای نچی.

- مشارکت فعال در اطفای حریق جنگل های کوه فهیلهقتووس.

- مشارکت فعال در اطفای حریق جنگل های اطراف روستای بالک.

- مشارکت فعال در اطفای حریق جنگل های اطراف روستای لنچ آباد.

- مشارکت فعال در اطفای حریق جنگل های اطراف

و جدان های خواب آلود، گمنامان آینده*

در سال ۱۳۶۷ در اواخر جنگ عراق و ایران در نزدیک واپسین روزهای جنگ، فاجعه غیر انسانی و

غير اخلاقی دیگری همنوع با واقعه حلچه در این سوی حلچه، در مریوان و اطراف آن به وقوع پیوست.

هنوز ناله و فغان زنان و کودکان حلچه در گوشها زمزمه می کرد و آوارهگان شیمیابی حلچه در این

سوی مز مداوا نشده بودند که فغان دیگری به جمع آن مصدومان پیوست واقعه دهشتناک مریوان که باز

هم تکرار تاریخ به شیوه نوین بر سر ملت کرد بود. از طرف حکومت فاشیست بعثت که مانند مار زخمی زهر

خود را به هر سو می پاشید به اجرا در آمد و چهره واقعی پان ناسیونالیزم عرب را که در سر مار که همانا

صادم گور به گور بود عین ساخت هدف اصلی در این کوتاه مطلب این است که برای اولین بار بعد از

گذشت ۲۱ سال از آن واقعه در رسانه های داخلی هم یادی از آن خاطره تلح و همچنین وقایع دیگری که تا

به حال نامی از آن برده نشده کرده باشیم.

حقیقت آن است که بعضی وقتها مسایل یا رویدادهای دیگر و حاشیهای، پرده را بر سر رخدادهای بزرگ می

پوشاند و باعث فراموشی و حذف آن در اذهان عمومی می شود. متأسفانه این فاجعه تاریخی که شدت آثار آن (افزایش سلطان) حال به اوج خود رسیده است، در

رسانه های داخلی آن وقت پوشش آن چنانی نداشت که بحث برانگیز باشد و محکومیت داخلی و خارجی به دنبال داشته باشد. حقیقت مهم این است که، بنابر

استاد و مدارک رسمی که از طرف بعضی از محققین جمع آوری شده است، مواد شیمیابی به کار رفته در

آن دوران تنها از یک یا دو نوع نبود، بلکه انواع سوم سلطان زا که هر یک بر بخشی از بدن مانند پوست،

چشم، ریه، اعصاب، معده و از همه مهمتر بر ژنتیک تأثیر گذار است، به کار رفته است. در طول ۸ سال

جنگ تحملی، حدود ۱۱ بار مریوان و اطراف آن بمباران شیمیابی شده که شناخته شده ترین آن در

تاریخ ۱۳۶۷/۲/۲۷ بود. روستاهای نی، قلعه جی، نژمار و بالک آماج اصلی بمباران شیمیابی بود که جان ده ها

تن انسان بی دفاع را به کام مرگ فراخواند. در آن ایام روستاهای اطراف آکنده از آوارگان شهر مریوان بود

که به خاطر حفظ جان خود و خانواده هایشان به آن روستاهای پناه برده بودند رژیم بعثت نیز با آگاهی از این

موضوع و خلوت بودن شهر مریوان، نقاط پر از دحام را برای حداکثر تأثیر گذاری این گاز شوم مورد هجوم

۵- شرکت در مناسبت روز درختکاری در هفته منابع طبیعی در محوطه دانشگاه پیام نور مریوان.

۶- پخش نایلون زیاله و بروشور تبلیغاتی (نحوه رفتار با تفریحگاه ها) در خروجیهای مریوان در روز فوریه.

۷- شرکت در همایش سراسری تشکلهای زیست محیطی ایران، در استان کرمان.

۳- کنترل و مهار آتش سوزی پوشش جنگلی اطراف مریوان با مشارکت و همکاری انجمن سلامت ژین.

۴- اجرای طرح نهال کاری ۴۰۰ نشای نهال کاج در تفریحگاه تالاب زریبار در فروردین ماه با دعوت و همکاری انجمن‌های شهرستان مریوان.

۵- توزیع و پخش کیسه زباله و بروشور تبلیغاتی در جمعه‌های فصل بهار با استقرار اکیب‌های فعال در خروجی‌های شهر با مشارکت انجمن سلامت ژین مریوان.

۶- توزیع و پخش بروشور با محتوای زیست محیطی و بهداشتی به همراه کیسه زباله به مناسبت روز زمین پاک.

۷- برگزاری تعداد ۲۲ جلسه انجمن با حضور اعضای هیئت موسس، هیئت مدیره و اعضای فعال با موضوعات مختلف.

۸- فعالیت مستمر در کنترل و مهار آتش سوزی جنگل‌های کیکن، دره تنی، دارسیران، باشماق، ینگیجه، حسن آوله، ره شه دی، اطراف هتل زریبار، کوه امام و

۹- همکاری فعال در تدوین و انتشار بیانیه مشترک انجمن‌های مردمی شهرستان مریوان با عنوان (هشدار) در خصوص بحران آتش سوزی جنگل‌ها و مراعت.

۱۰- تصویربرداری از نقاط سوخته جنگل‌ها و مراعع شهرستان مریوان و سروآباد و تدوین آن به صورت سی دی مستند و انعکاس آن به فرمانداری و ادارات ذیربیط.

۱۱- عضو کمسیون فرهنگی شورای اسلامی شهر مریوان و شرکت مستمر در جلسات برگزارشده در محل دفتر شورا.

۱۲- مکاتبه با ادارت ذیربیط نسبت به احداث بیش از حد مرغداری‌های فاقد معیارهای زیست محیطی و مشکلات بهداشتی کشتارگاه مریوان با ارائه راهکارهای لازم.

۱۳- نامه سرگشاده انجمن به امامان جماعت شهر و روستاهای شهرستان مریوان در خصوص بحران آتش سوزی جنگل‌ها و مراعع درخواست مطرح نمودن آن به عنوان یک وظیفه‌ی دینی با استناد به آیات و احادیث.

۱۴- مکاتبه با ادارات منابع طبیعی و فرمانداری در خصوص تخریب بی رحمانه افراد سودجو و بهره برداری بی رویه از جنگل‌ها و مراعع شهرستان مریوان با ذکر دلایل و مستندات.

۱۵- اجرای طرح پاکسازی معابر عمومی شهر مریوان توسط با همکاری و شرکت داوطلبانه مدارس و شهروندان مریوانی با هدف ارتقای فرهنگ شهرنشینی.

گزارش فعالیت انجمن سز چیا در سال

:۱۳۸۳

۱- فعالیت اکیب اطفای حریق انجمن در روستاهای بیلو، پشت بازارچه باشماق، ینگیجه و سمت شمالی تفریحگاه دریاچه.

۲- پاکسازی محوطه تفریحگاه دریاچه در روز زمین پاک.

۳- برگزاری تعداد ۱۵ جلسه با موضوعات مختلف با اعضای انجمن، ادارات و شبکه زیست محیطی استان.

۴- مشارکت فعال در مناسبهای هفت‌های منابع طبیعی با اجرای سرود، خواندن مقاله، نصب پلاکارد و

۵- پخش نایلون زباله و بروشور تبلیغاتی (نحوه رفتار با تفریحگاه‌ها) در خروجی‌های مریوان در روز ۱۳ فروردین.

۶- تدوین و پخش سی‌دی مستند مریوط به تلفات گسترده و شکاربی رویه حیوانات (خوک) و پرندگان (چنگر) بومی تالاب زریبار و توزیع آن در سطح شهر و روستا در بهمن ماه.

۷- پخش اطلاعیه زیست محیطی به دو زبان کردی و فارسی در سطح شهر و روستاهای اطراف دریاچه در ارتباط با تلفات و شکاربی رویه در بهمن ماه ۸۳.

۸- اعزام اکیب‌های انجمن و تشیکل جلسه و سخنرانی در روز ۸۳/۱۲/۲ در محل مساجد روستاهای نی، کانی سانان، دره تنی، پیرصفا، کانی سفید، ینگیجه، سیف‌فلی و کولان در خصوص آگاه سازی ساکنین روستاهای در رابطه با تلفات حیوانات و پرندگان بومی تالاب زریبار به همراه نمایش و توزیع سی‌دی مستند و بیانیه در سطح روستا.

۹- شرکت در همایش سراسری تشکلهای زیست محیطی غرب کشور دراستان همدان.

۱۰- پخش ضایعات نان و گنام و جو در محل تجمع پرندگان در فصل بیست دریاچه در گرمابهای سواحل تالاب در مسیر روستاهای سیف‌فلی و کولان در بهمن ماه.

۱۱- انتشار فراخوان عمومی در سطح شهر و روستا جهت حمایت و حفظ پرندگان بومی تالاب زریبار.

۱۲- مشارکت فعال در برنامه‌های هفته منابع طبیعی با ارایه سخنرانی، مقاله و نصب پلاکارد با همکاری اداره منابع طبیعی مریوان.

۱۳- پاکسازی و جمع آوری زباله مسیر میدان ملا ییسارانی تا ورودی دریاچه و تفریحگاه دریاچه با مشارکت فعال دیگر انجمن‌های شهرستان مریوان.

۱۴- توزیع و پخش کیسه زباله و بروشور تبلیغاتی در روز ۱۳ فروردین در خروجی‌های شهر مریوان (سه راه‌نی، ورودی دریاچه زریبار، پمپ بنزین خاوری).

۱۵- پاکسازی تالاب زریبار با همکاری انجمن‌های دیگر.

گزارش فعالیت انجمن سز چیا در سال

:۱۳۸۴

۱- توزیع و پخش کیسه زباله و بروشور تبلیغاتی در روز ۱۳ فروردین در خروجی‌های شهر مریوان (سه راه‌نی، ورودی دریاچه زریبار، پمپ بنزین خاوری).

۲- پاکسازی تالاب زریبار با همکاری انجمن‌های دیگر.

گزارش فعالیت انجمن سز چیا در سال

:۱۳۸۵

۱- توزیع و پخش کیسه زباله و بروشور تبلیغاتی (نحوه رفتار با تفریحگاه‌ها) به دو زبان کردی و فارسی) در

شهر فعالیت می کند، همچنین فعالیت های این انجمن از قبیل تمیز کردن فیزیکی سطح شهر و همچنین انتشار نشریه که هر چند هنوز قادر مجوز است قابل تقدیر است.

آقای اردلان نژاد: در حد اهداف مرتبط در حد تقریبا خوب عمل نمود.

پیشنهادات و انتقادات شما از انجمن سبز چیا چیست؟
آقای فتاحی: همانگونه که هدف شما محیط زیست و محافظت از آن و پایگاه شما نیز جوانان است اگر بتوانید در همان راستا گام بردارید، بیشتر موفق خواهید شد.

مهندس توان: پیشنهاد شخصی خودم آن است که انجمن باید رابطه‌ی بیشتری را با مردم داشته باشد، شما ستونی را در نشریه چیا با نام پیام مردم دارید که مردم مشکلاتشان را با شما در میان می گذارند. اگر این ستون تقویت شود، من فکر می کنم که کیفیت کار بهتر می شود. درست است که این نشریه تا جایی که من با خبرم با پول خودتان تأمین می شود و از نظر مالی مشکل دارد اما اگر می شد باز هم این پیام‌هایی که مردم می فرستند به گونه‌ای در ادارات نیز پیگیری شود، حتماً کیفیت کار خیلی بهتر بود و مردم دلگرم تر نبودند. من به جرأت می توانم بگویم که اکثریت این پیام‌ها را به زیر مجموعه‌های خود انتقال داده و حتماً در راستای عمل به آن گام بر می داریم.

آقای محمودی: به نظر من اگر انجمن سبز بتواند حداقل اتفاق فکری در بین فعالین عرصه‌های مختلف NGO‌یی شهر مریوان ایجاد کند که با هم فکری همدیگر کارها را پیش ببرند، بیشتر موفق خواهند شد.

آقای اردلان نژاد: در برخی مقالات در تدوین آن بسی توجهی و به مسائل غیر کارشناسی اشاره گردیده بود. در برخی مقالات ارائه شده توسط افراد اصول علمی و تحقیقی مدنظر قرار نگرفته و بسیار عامیانه طرح می گردید. در برخی مقالات مبنی بر عدم رعایت مسائل زیست محیطی در بخش های مختلف (محیط طبیعی و انسانی) به گروه خاصی از اقشار و عضماً به چند گروه اشاره می گردد و در برخی مقالات اصول نگارش رعایت نشده و با به کار گیری واژه های خارج شوونات اخلاقی اقدام می گردد.

پیشنهاد می گردد بعضی از گزارشات، مقالات و سایر مسائل قبل از چاپ تحقیق شود که آیا مربوط به کدام اداره است و آیا درج مطلب در عواقب آن مشکلاتی برای اداره مربوطه و یا نگارنده فراهم نمی آورد و در طرح موضوعات از ورود به حد و حدود و اختیارات و وظایف ادارات خودداری گردد.

جه لال ناری زاده: مهندسی زورتری تیا بیت له بُو فیبر کردن و هاندان و تاگادر کردنوه‌ی خله‌لک بُو پاراستنی سروشت و زینگه، هیوادارم له هه‌له کانتان به رده‌هام و سه‌ره که تو و بن.

روشن، کاسپکار:

با سلام و خسته نباشد از زحمتکشان نشریه چیا. خواهان عضویت هستم و بعد از این خواهان رسیدن شماره جدید در سر وقت مقرر و مداوم هستم. خواهان پرداخت حق عضویت ماهانه به صورت مرتب هستم. خواهان استقامت و در صورت دردرس‌های کاری خواهان اطلاع رسانی به مردم هستم.

ارزیابی انجمن سبز چیا از سوی رئیسی ادارات

هه‌له‌سه‌نگاندن، رهخنه و پیشیاری خله‌لکی له
نه‌نحوه‌هه‌نی سه‌وز و بلافوگی چیا

کاسپکار:

با سلام و عرض خسته نباشد از زحمتکشان نشریه چیا. ما خیلی خوشحالیم که شهرمان چنین نشریه ای دارد و اطلاعات کافی را به مردم می رساند درباره طبیعت و سایر مسائل. خواهشمند است درباره مصرف آب مغازه داران که بیشتر پیاده رو را می شویند و آب را هدر می دهند نیز اطلاع رسانی کنید. با تشکر و عرض خسته نباشد. آرزوی موقیت را خواستاریم.

کاسپکار:

دلسوزی شما در حفظ محیط زیست منطقه در تمامی مطالب نشریه نمایان است. با توجه به این مهم که هر موجودی حق زیستن دارد امیدوارم در تلاش برای گسترش و روشن کردن مردم موفق باشید.

کاسپکار:

با عرض سلام و خسته نباشد به دست اندر کاران چیا. خدمات بزرگواران در رابطه با ویژه نامه چیا در کلیه موارد قابل تقدیر است. امید است که حرکت نمادین خدمت به شهروندان کمال تشکر را تکرار

تمیز کردن سطح شهر توسط شهروندان دوباره تکرار شود جهت ارتقای سطح آگاهی عمومی مردم شهر.

شاھو، کاسپکار:

به پاستی کاریکی خیز خوازانه و دلسوزی بُو گهله و حفاظت از محیط زیست تلاش می کند، آشنازی داریم و در بحث گرفتن محوز و دیگر مسائل اداری با این انجمن تعامل داشته‌ایم.

به پاستی کاریکی خیز خوازانه و دلسوزی بُو گهله و نیشتمانه، نه‌گهر نه‌توان به بُی تهوان و ئیمکنات خوتان دووه‌هفتنه نامه بکریت به هفتنه نامه.

رهشید عه‌زیزی، کیتب فروشی قانع:

آقای اردلان نژاد (محیط زیست): با اهداف زیست محیطی آنان آشنا و با افراد آشنازی بسیار ضعیف.

په‌ره به چالاکی له بواری زین و زینگه و چوونه سه‌ره‌وهی زانیاری خله‌لکی شاره‌که‌مان بدهن. ثاوته خوازی به رده‌هامی و سرکوتنی زورتران بُو نه‌خوازم.

کاسپکار:

آقای فتاحی: باید عرض کنم که این انجمن در بحث اطلاع‌رسانی و ترویج فرهنگ‌زادآوری قدم‌های مثبت برداشته است که من در اینجا از آنها تشکر می کنم و به خصوص درامر کمک‌هایی که این انجمن به اداره منابع

دهست خوشستان لی ده که‌م. به لام هیوادارم چالاکیه کانتان له بواری عمه‌لیدا زیاتر بکهن نه‌ک له قسه و نووسیندا و له ناو نه‌شیریه که‌تانا زیاتر هه‌والی ناو خوی شاره‌که را بگهی بینن.

فاتیح و هیسی:

طیعی کرده است کمال تشکر را دارم.

پیشه‌کی دهست خویشی کاره‌که‌تان بُو دونیای ماشینی ئه‌مه‌رُو جیز زیر و دهس خویشیه به لام نه‌و چهن لاهه‌ره‌هیه به ناو نه‌شیریه به داخوه هه‌چنده هه‌ولیکی زوری له گه‌لا ئه‌دری، هیچ ره‌نگ و بُوی له بلاوکراوه ناجی، ته‌نانه و هک بوولتیکی خبه‌رهیش نیه. باسه کان چوون به ناو یه‌کدا و خوینه‌ر هان نادات بُو خوینده‌وهی. موختاه‌به کان نه‌شیریه ئه‌بی گشته بیز نه‌ک جه‌مامعه‌تیکی تاییه‌ت.

مهندس توان: هر انجمن و یا تشکلی نقاط ضعف و قوت خود را دارد، اما اگر انجمن سبز چیا را در کفه‌ی ترازویی بسنجمیم، می‌بینیم که نقاط قوت آن بیشتر از نقاط ضعف آن است و امیدوارم که امسال هم نقاط مثبت قوی شود و هم تلاش شود تا نقاط ضعف از بین بروند.

آقای محمودی: با اطمینان می توانم بگویم که انجمن سبز چیا تنها انجمنی است که بدون هیچ چشمداشتی در سطح

صاحب امتیاز و مدیر مسئول:

انجمن سبز چیا

شورای سودپری:

ایرج قادری، عرفان حسینی، محمد دانش، بیان نیک بین

همکاران این شماره:

هیرو دانش، محمد صالحی، مسعود کهنه پوشی، شریف باجور،

مهدی زند کریمی، لقمان کهنه پوشی

صفحه آرا: محمد غریب فیضی

چاپ و تکمیل: شرکت خدماتی نسترن کار (۰۹۱۸۸۷۵۷۴۲۸)

شماره تماس ۰۹۳۶۶۴۵۹۱۰۵

آثار مندرج در ویژه نامه چا لزوماً نظر گرداند گان نمی باشد.

چیا در اصلاح، ویرایش و تلخیص مطالب آزاد است.

مطلوب ارسالی باز گردانده نمی شود.

مطلوب خود را به صورت تایپ شده و بر روی CD ارسال نمایید.

اصل مقالات ترجمه شده همراه با مقاله ارسال شود.

آدرس: مریوان. جنب میدان میوه و تره بار شهسواری تلفکس: ۰۸۷۵۳۲۵۰۹۷۲

ئەنجومەنی فەرھەنگی - ئەددەبی مەريوان

پاش کۆتاوی هانتی شەرپی تىران و تىراق و له گەل گەپانەوەی خەلەک بۇ ناو مال و زېدى خۇبان له لايەن ئەدیان و نۇرسەرانى ئەم بەشەی كوردستانەوە پیوپىتى ھەبوونى ناوهندى كە بتۋانى خزمەت بە زمان و فەرھەنگى نەتهوە كەمان بىكەت ھەست پى كىرا. ھەر بۇيە له بەپوارى ۱۰۱ ئى رەشمەمە ۱۳۶۹ ئى ھەتاوی كۆھەلەك لە ھۆگانى و ئەوبىندارانى فەرھەنگ و ئەدەب و زمانى كوردى سەرەپاى كەند و كۆسپىتى زۆر كە دەخرايە سەرپەكان بە پەسەند پەپەرە و پېرەگرامى ئەنجومەنی شىئەر و ئەددەبى تىران دامەزراوەنى ئەنجومەنی ئەددەبى تىران ، مەريوان "يان راگىياند. ئەو ئەنجومەنە سەرەپاى خزمەتى بىچانى بە گەشە زمان و فەرھەنگ و پۆشىنېرى كوردى له پىگەيانى بەرھەيە كى نوى له نۇرسەران و شاعيرانى مەريواندا دەھۈرىكى بەرچاوى گېپا.

له بەرھەيە كە پەپەرە و پېرەگرامى ئەنجومەنی شىئەر و ئەددەبى تىران توانى دابىن كردنى خواتى و ئامانچە كانى ئەنجومەن زەھىرى مەريوان نەبۇو، ھەرھەها بۇزىان و گەشە و كارتىكىرىنى زۆرتى، بە دەنگى تىكىپاى ئەندامانى ئەنجومەن لە كۆبۈ و نەدوھى گىشتى. ۱۰۱ خاكەلىوھى ۱۳۷۸ ئى ھەتاوی بېپار درا پەپەرە و پېرەگرامىكى نوى بۇ ئەنجومەن بنوسىرېتەوە و نېتى ئەنجومەن گۆرەردا بۇ "ئەنجومەنی فەرھەنگى - ئەددەبى مەريوان ". ئەم ئەنجومەنە لە ماوهى تەمەنە خۇپىدا خزمەتىكى بەرچاوى كردوھ بە زمان و فەرھەنگ و ئەددەبى كوردى ، ئەوپىش لە پىگەي ساز كردنى دەيان سەمينار و كۆنگەرە و كۆر بە بشەدارى شاعيران و نۇرسۇران و پىپۇرانى زمانى كوردى كە بەرچاوتىريينان بىتىن لە سەمينارى شىئەر و چىرۆكى پېيەندان لە مانگى پېيەندانى ۱۳۷۱، كۆنگەرى مامۆستا يېسaranى لە مانگى گو لانى ۱۳۷۵، كۆنگەرى مامۆستا نارى لە مانگى گو لانى ۱۳۷۶، كۆنگەرى مامۆستا قانع لە پۇوشەپەر ۱۳۸۰، سەمينارى شىئەر ئەحمدى كانى میرانى (شەپۆل) و سەمينارى شىئەرپى یېھەر-جىاواز و ھەر وەها سەمينارى فەرھەنگ نووسى لە زمانى كوردىدا.

بە بۇنەي كۆچى دوايى شاعير و چالاکى

ئەددەبى كاڭ مۇزەفەر يۈوسىفى، پرسە و

سەرەخۆشى خۆمان ئاراستەى بىنەمالەي ئەدۇ

تازىزە و ھەرروھە ئەدەب دۆستان بە تايىبەت

ئەندامانى ئەنجومەنی فەرھەنگى- ئەددەبى

مەريوان ئەكەين. ھىوادارىن پىگەي پەر لە

رېبوار بىت.

ئەنجومەنی سەۋۆزى چيا

بىـ سنوور ئەرژى

فرمىسى

ساردى پاھىن

لە كچىنى باخىتكا

بىـ سكى ھەناسە

وەرژى لە مندا

ج زەرد

ھەرسى ھەسارە

لە توادا

ج شىن

موزەفەر يۈوسى

- از شهردارى محترم خواستار رسيدگى به زىالەھاى جمع شده در انتهای بلوار نوروز به نوبهار هستىم سيمای زشت آن منطقه برازنده شهر نىست.

«كامرانى»

- از شهردارى مى خواھىم به وضعیت داسىران ۳ رسيدگى كىند. نە آسفالت شده و نە جدول گذارى.

«كەنه پوشى»

- از ادارە منابع طبیعى خواستار بىخورد جدى با زمين خواران هستىم. غير از دست درازى به منابع ملي، استراحت شهر و ندان را مختل كردى.

«رجى»

- از شهردارى خواشىمنىم كە تابلۇيى براي آب آشامىدىنى كە در میدان بابا رشيد درست شده است نصب كىند تا مەرمەن از شىستەن ماشىنەھاى خود در آنجا خوددارى كىتىند.

«مېنۇنىي»

- از مأمورىن شهردارى خواشىمنىم كە از سوزاندىن زىالەھا در وسط شهر، در شب ھا خود دارى كىتىند، علاوه براي جاد بوي نامطبوع شايىتە شهر مەريوان و شهردارى نىست.

«ايراندۇست»